

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliæ Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanuza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.**

§.2. Præfigurata fuit SS. Sacramenti dignitas in admirabili illa Moysi visione, qua rubus videbatur ardens sed incombustus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](#)

gaudet omnem cognoscendi veritatem, quia obiectum quod illum specificat, omnem complectitur veritatem, nec supernaturale seu diuinum excludo: ut enim docet Theologus, qui verius
s. p. q. 12. iudicat: si veritas ad intellectum non pertinerer, non cum Deus ad illius extolleret cognitionem: nulla quippe potentia in suis actibus obiecti sui quod exercet limites transredit: aut excedit: porto ut huic accessas, praecepit Deus, renunciandum tibi est huic iuri, quo creatus potitus intellectus ad horum mysteriorum cognitionem, cum subdio Iucis naturalis rationis: *solute calceamentum*, remunia hunc iuri, & intellectus tuis virtuti tantum fidei supernaturalis innitur, que tibi haec reuelat, hanc eternam collustrans ad illorum posteris peruenient cognitionem.

V. Hanc explicationem duo confirmant loci Scriptura: primus est ex veteri Testamento, secundus ex novo: ex veteri sumitur ille de Ruth. *Hic erat mos antiquus in Israel, ut si quis* Ruth. 4.7. *do alter alteri suo iuri cedebat, ut esset firma confessio, solubus homo calceamentum suum.* Ex novo Testamento sit ille apud Diuum Ioannem ubi refert Euangelista: dum enim Iudei & viri Hierusalem rectiores proficerentur ad locum ex totius Reipublica, nomine dignitatem ei Messias oblati: hoc egit gloriolus ille Christi prodromus, quo iuri renunciabat illi: quod ipsi sua legatione ei deferebant: dixit enim: *Non sum dignus ut soluam eum corrigit calceamentum,* q. d. Solus Christus pleno iure ad hanc gaudet dignitatem: ipse etenim verus est Messias, cuique sibi hinc de jure debetur adoptio: nec ille hoc ego possumus ius admire. Itaque calceamentorum depositio juris designabat renunciationem, quo quis ad rem aliquam trahatur. *Hoc Iuppolio,* dum Deus Moysi praecepit, ut calceamenta exiret ad rubrum in quo erat, accessurus, innuit quod ad locum illum accessurus, & mysteria contemplatur: & postquam hunc cessaverit iuri, & luminis naturalis intellectus creari subdio, supernaturali tantum innixus fidei quod illi proponiebatur, tunc ad eum cognitionem illi liber pataret accessus.

VI. In venerabilis Eucharistia puefens adest Deus cum particulari assistenti: cum in illo sit realiter verâ diuinitatis sine praesencia in illo Christi corpore, sed illis latente speciebus: vbi Deus mysteriorum suorum exponit altitudinem: *Memoriam fecit mirabilium suorum.* Si mens tua sit co*ncit.*

accedere, iuri tuae cognitionis naturalis nisi renuncia, exue calceamenta, fulcum abducatur naturalis, quia tuus poterit intellectus, & accede virtuti innixus fidei supernaturali testimonij Christi Salvatoris tibi afferten: *Cos mea verè est tibi:* hoc namque a tempo futuro, & reiecto illo virtutis nat' rati' intellige, quod si illis speciebus Deus sit mirabilium tuorum patrator immutabilis: quatenus in illo fuerit mirabilia cognoscas: cum tamen hic resoluta diuina ejusque lumen, intellectus noster quod quid dominus est & caeleste conlegimus quia lucis huius diuinae sublevans est excellens, & ei proportione assurget, qua per ipsum supernaturalia diuinaque comprehendens, atque in illis omnes abcondita Dei cognoscet mysteria: lumine enim illo fidei, ipsa intellectus creari humilitate detegit abcondita illa diuini pectoris arcu, & mysteriorum eius nocturna confreyta elatissima. sic ut inter omnia fidei nostra mysteria supponit hec SS. Sacramenti arcana: nam n. paulo ante diximus, hoc nomine decurant: *Ab sterium fidei:* cum sit in quo Deus olim condidit sua mirabilia opera & inueniens omnia hoc prodicio proprias compleri: *Memoriam fecit mirabilium suorum, misericors & misericordia Domini:* sed addidi immensibus se: idcirco in ipso magna in aliis necessariis nobis est ad eum cognoscendum lumen fidei, & prima veritate inclinata auctoritas, qua nobis hoc confitetur & Testimonium Christi quo nullum secundus: qui nos hoc proprio ore afferuerit, dicunt: *Caro mensa est tibi: Et sanguis mens verè est pars.* Si panem in omnibus mysteriis & iudicij Dei, ob ecclesiam excellentiam, oea natura superiorem operis nobis lumine fidei, quo illa plenius intelligitur, hoc in illa omnia comprehendunt, non minorem ex sua profunditate habebit dignitatem: quinimum exercit omibus multo eminentiorem: argumentum hoc eui' ens est, quo nobis constat, quanto maiori indigamus dilectione ad illius cognitionem.

g. 2. *Præfigurata fuit SS. Sacramenti dignitas in admirabili illa Moysei ratione,* quia rubrus videbatur arditi, sed incombus.

Rationem nobis suggedit Divinus Ambrosius Antistes Mediolanensis, qui problemus quac eleganter præfigurata fuerit hanc SS. Sacramenti dignitas in rubro illo Moysei ratione quatenus

DE EXCELLENTIA SS. SACRAMENTI.

quidem sed ab igne nihil laeso: hanc enim visio-
nen vocat lucem, quae nos in Dei cognitio-
nem adducat, & ignem ardenter led non com-
burentem. Fuit, inquit, Præsol ille, lux pariter &
ignis: quia in illâ lux apparuit quâ in Deus com-
municabat cognitionis quam p[ro]fessus de my-
st[er]io eius ap[osto]l[ic]i: deinde amoris ignis, qui
diuina in pectora ardebat omnia ad nostrum
ditigenia emolumenatum, absque eo quod ignis
ille amoris supremam eius consumeret Maiestas
tenuit & licet in ipso rubo Deus Moysi familiariter
loqueretur, non tamen idcirco propria vilesce-
bat autoritas & excellentia.

Non contemnda hic appetit difficultas,
qua possumus amorem hunc unire Maiestati:
qua vetò res hac acte ardita est, ait D. Bernar-
dinus: Vbi enim pax cum amore coniungitur, nullum
j[ur]is profus vel levissimum signum ignorari aut Mai-
estatis est exhibendum. Hoc Salomon indicavit in
Cant. L. Can. viii disputat ac celebrat Dei amorem
I. erga humanam naturam per mysterium Incar-
nationis & nationis: non sibi titulum assumens Regis, ut
Maiestas diceret: Canica Regis Salomonis, vi p[re]misse-
mo vii. in LL. Proverbiorum & Ecclesiastis ut eum
obiectum L. Cantico amor est, & amor ac Ma-
iestas non bene in via fede moratur: idcirco
hunc Cantico titulum non praefixit Regis, et alii:
quia difficulter sibi Maiestas & amor sociantur.
Quod enim ignis amoris diuini, & affabilis
amicus, quae se Moysi reuelat, quando velut am-
icus facie ad faciem cum illo loqueritur, nata ex
magitudine amoris Dei, magnitudinem eius
non diminuat nec anclorizat, sed illi coniuncta
resplendat, mysterium est non capimus. Si
mentis oculos conjiciamus in Venetiis, Euchari-
stiam permagnam videlimum proprietatem qua
hac illi duo asseribamus, que in rubo illo per-
petuum. Radios est se emitunt luci: quia h[ab]ent
In Ven. Sol gratia diuinorum, de quo participant velut de
Sacram. Sole virtutem, qua cetera pollent Sacramenta
to nesciunt ad eam caufaudam, nobis ex illâ manifestatur,
ut amor & per lucem quam in illo detegimus, cognosci-
& Ma-
tit. mus esse Deum eu[er]sus modos agendi ex di-
uina prodire iudicij, qui in hoc supremo omni-
num Sacramento manifestantur.

Grauer expediti D Clem. Alexan. quod po-
pulo suo Deus per noctis deserta proficilenti co-
Grauer. lumnam iuneri dicem p[ro]buent. Et per no-
ctem in columnâ ignis. Vi Deus nos deducat
Ex. 6. per ossulas hucus mundi tenebras, in nocte vita,
Ex. 13. quip[ue] in eo ducimus per diuinorum suorum in-
vidi in-
dicitorum cognitionem, nobis colluminam mini-
mam, 42. Regis ignis: SS. Sacramentum, quatenus luce si-

dei, que in illo sic emicat, supra cognoscen-
mus Dei mysteriati namque per defertum crea-
turae cognitionis ambulemus, in mille millia rues
mus præcipita, si illi innixi ad culmen secre-
torum Dei, que in huius Sacramenti instituto-
ne comprehenderemur, velut in attingere. Eo igi-
tur fine vult ut rubus in quo se Deus familiariter
exhibit, SS. intelligo Sacramentum, & amicis
valde affectibus se[nsu] hominibus patescat, aquo
in eib[us] præberet rubus, inquam, sit igneus, qui
præiuâ luce nostrum possit intellectum ditigere
ad cognitionem Dei, cuiusque supernaturalem
mysteriorum. Veritatem tali fiat hoc condi-
tione, ne quis ille ardenter amoris, quo
Christus inuidens sub hoc se Sacramento præ-
buit, consumat, aut dissipet Maiestatem qua
Christus eminet, fundatam in eius omnipotencia:
& videamus quod licet sit Sacramentum ignis D[omi]n[u]s 1. 2.
amoros, est tamen in quo patet ipsius re[al]itatis 1. 4. 8.
splendor omnipotencia: quandoquidem illius ve- ad 6.
ritatis articulus, ad ipsius omnipotenciam puri-
cum reducatur. His conciliis optimè conserva-
tur illæsa Christi Maiestas, abique vero amoris
incommodo, ex quo Deus mysterium, hoc
operatus est admirandum.

V[er]o electionis D. Paulus Incarnationis cele-
brauit mysterium ex sententiâ & declaratione D.
Dionysij Alex. in quadam doctissimâ Epist. quam
scripta contra Hæretarcham Paulum Samolat-
num, Hec de Christo verba prouulit non minus
mysterioria quam docta, & sep[tem]bris in Ecclesiâ re-
petita: Qui cum in formâ D[omi]ni esset, non rapinam Philipp.
arbitratus est, esse se equalem Deo, sed semetip[s]um 2. 6.
extinximus. Primo declarat Ap[osto]lus, summa di-
vinitatis Christi dignitatem. Quis cum in formâ Hom. 44.
Dei esset. Q[uo]d alio loco latius exposuimus ex Quastra.
Di Thoma & D. Chrysolom[o] quatenus mira-
culum p[ro]teat: etenim ex vicine natura huma-
na cum Dei verbo idque hypostaticè, in nullo In Incar-
supremæ eius derogat[ur] illi Maiestati, & huma-
nitas in hac vicione talis, qualis erat, manet. viraque
Audite lubet insigne D. Leonis Papa testimo-
nium. Tanto fædere viramque naturam conservat, manie-
re nec inferiorum consumeret glorificatio, nec super-
iorum minueret assūmptio: Deus etenim se cou-
tahens, semetip[s]um extinximus.

Epist. 20.
Tertulli, legit exhortans, totum enim se Deus
ad Flaminia.
exhansit, & iuxta aliam litteram euachavit, for-
manus accipiens, nec tamen in aliquo diuini-
tatis sue detraxit Maiestatis quinimum potius clausit.
tius se manifestat cuius omnipotencia sapientia &
bonitas: opus non inferioris miraculi, quam ru-
bos fuit ab igne manens incombustus. Q[uo]d si
A. 3. Moyses.

Exod. 3. 3. Moyses visionem hanc appelleret grandem: *Vadame in video visionem haec magnam, quare non communis rubor: sanè mirandam hanc visionem diuinitatis cum humanitate in personā Verbi, relatis singulis in sua proprietate & dignitate, poterit iure vocabimus visionem magnam.*

IV.
In veneratissimo Altaris Sacramento extensio-
nem quandam venerorū mysterij Incarnationis,
ut alio loco fuisse ex Chrysostomo declarabimur: in quo quantum lapis se voluit Deus
euacuate, tuncumque effundere, se tradens homini-
bus, ut cum singulis eorum vniatur. *Exinan-
tis semetipsum.* Se totum contractus Deus, sub
speciebus sacramentalibus panis & vini se con-
cludens non ramea illas consumens aut juris &
liquid illis adimens: quandoquidem illas relin-
quit cum odore, colore, sapore, & quantitate
sob quibus se occuluit, imminutatem suam con-
trahens, & Mæstatis sua magnitudinem in
tam exiguo loco concludens, quæ ramen contra-
ctione nec in minimo illius deprimit Mæ-
stram, aut minuit omnipotentiam; imo potius
in hoc Sacramento diuina illius attributa non
minus resplendent quam in Incarnatione. Tiri-
dus ergo scribatur ille visionis magus, ut talis
recolatur, eiusque excellētia ac dignitas agno-
scatur nō inferior quam illa visione rubi arde-
tis sed incombus. Quod si ad illius contumum
tollantur de pedibus Moyis calcamenta, fidu-
ciam illi omnem adimendo, qui nō poterat, co-
gnitio naturalis, ut illa frueretur, illi in-
inxus luui, quod ipse Deus illi communica-
bat in ipso splendoro ignis tubi, ut admirabi-
lem hanc sanctissimi Sacramenti visionem acce-
damus, maior vegetatio, ut creatus intellectus
fiduciam extat, quam habet potest ex natura a-
ribus perspicacitatis suarum viribus, hæcque sibi
calceamenta detrahat, tantumque luci incum-
bat fisi, quæ in hoc Sacramento reliquerit: ut
illa roboretur ad eiudem excellētiam ac digni-
tatis possit peruenire cognitionem.

§. 3. *Intendit Ecclesia declarare quanto-
per nobis necessaria sit gratia Spiritus
sancti, qua de hoc dixino agamus Sa-
cramento: cum eius festa celebrat post
Octauam Adventus eiusdem Spiritus
sancti.*

¶. 8. *In catech.* **P**atiens speculum Ioh argumentum pro-
rulit prorsus admirabile, quo teste Divo
Chrysostomo demonstrat suavem disposicio-

nem ac prouidentiam Dei circa vetam sapien-
tiam, declarans qualiter cam nobis communi-
cat nosque instruat: deinde regulam nobis de-
monstrat quām a Iesu nos oportet legi credere. *Sapientiam*
ut videtur, conqueritur cō quod loquitur
cum nesciat vbinam illa inveniatur: *Habet ac inven-
tum venarum fararum principia, & auro licet ut
est in quo conflatur, ferrum de terra tolleret.* *l. 6. 2. 2.*
*Sapientia vero ubi inveniatur, & quis est locum
sapiencia?* Primo supponit nobis precie ne-
cessariam esse sapientiam supernaturalem & di-
vinam, qua saluem: sine qua nemini possu-
re est rectam ad celum invenire viam, nec ve-
ram obtinere beatitudinem: insuper quod tam
nostris viribus, nostrisque intellectus acumen
non possumus allegari, sed prioris necessitatem
esse ut Deus ipse nos illam doceat: sic eman-
dio loquentem Salomonem: *Quis humanus sit q[uod] poterit consilium Dei?* aut quis poterit cogitare quā
volit Deus? si difficile estramus quae sunt in ter-
ris, quae in celis sunt quis intelligebit? *Scimus an-
tem ratione quis scit, nisi tu dekem, & misera-
pientiam tuam ad Aliftim.* Neque homo ex le-
nouit, neque sciens potest quis suis verbis scribi-
nus, nec in quo sua consistat beatitudo, nec in
quem finem illum Deus creaverit in hoc
mundo, nec denique media quibus ad illam per-
tingat, nisi Deus ipse huc illi declare & manu-
fester: ab ipso venit vera sapientia, fides delecta-
bit legitima, cognitio provenit Dei, atque mys-
teriorum Christi Domini profusa nouit. *Habita
et vita eterna ut cognoscant te solus vere Daus.* *¶.
¶. quem misisti Iesum Christum.* Ut declarat Theo-
logia Professor Primarius D. Thomas. *Dau. 1. 6. 0*
telligit viam eam, ita Ioh testatur.

Et ratio est evidens: illi eternis huc sapientia
ad eo sublimis, ut ipsi Dei inimicorum cognoscat:
& cordis eius penitentia leceta, quia sibi Deo
sunt cognita, teste Apostolo. Si namque cordis
tui secreta tu solus ipse potes cognoscere, ut nee Rati-
onis Angeli & quæcumq[ue] intellegere: quanto minime nesci-
divini cordis quis poterit secrete cognoscere, si non
ipse illa minima reuelat, & declarat? *Quis enim latuit
hominius sicut qui sunt homines nisi fortius homines.* *Causa
nis, qui in ipso est: non & quia Dei sunt, nemo ei-
gnavit nisi Spiritus Dei.* Hoc ipse Ioh declarat:
Deus intelligit viam eius, & ipse nesciit locum illius,
Si Apollolum interrogeremus quā ratione hanc
ad eum sapientiam, tali pondet: *Nobis autem
reuelauit per spiritum suum.* Inter alia dicens pe-
culios secreta excelsi sanctissimum Sacramentum: *Hoc
non tantum ob rationem Sacramento communis.* Hoc
nem in quā convenit: est etenim sacrum secrētum: si nō
sed et a